

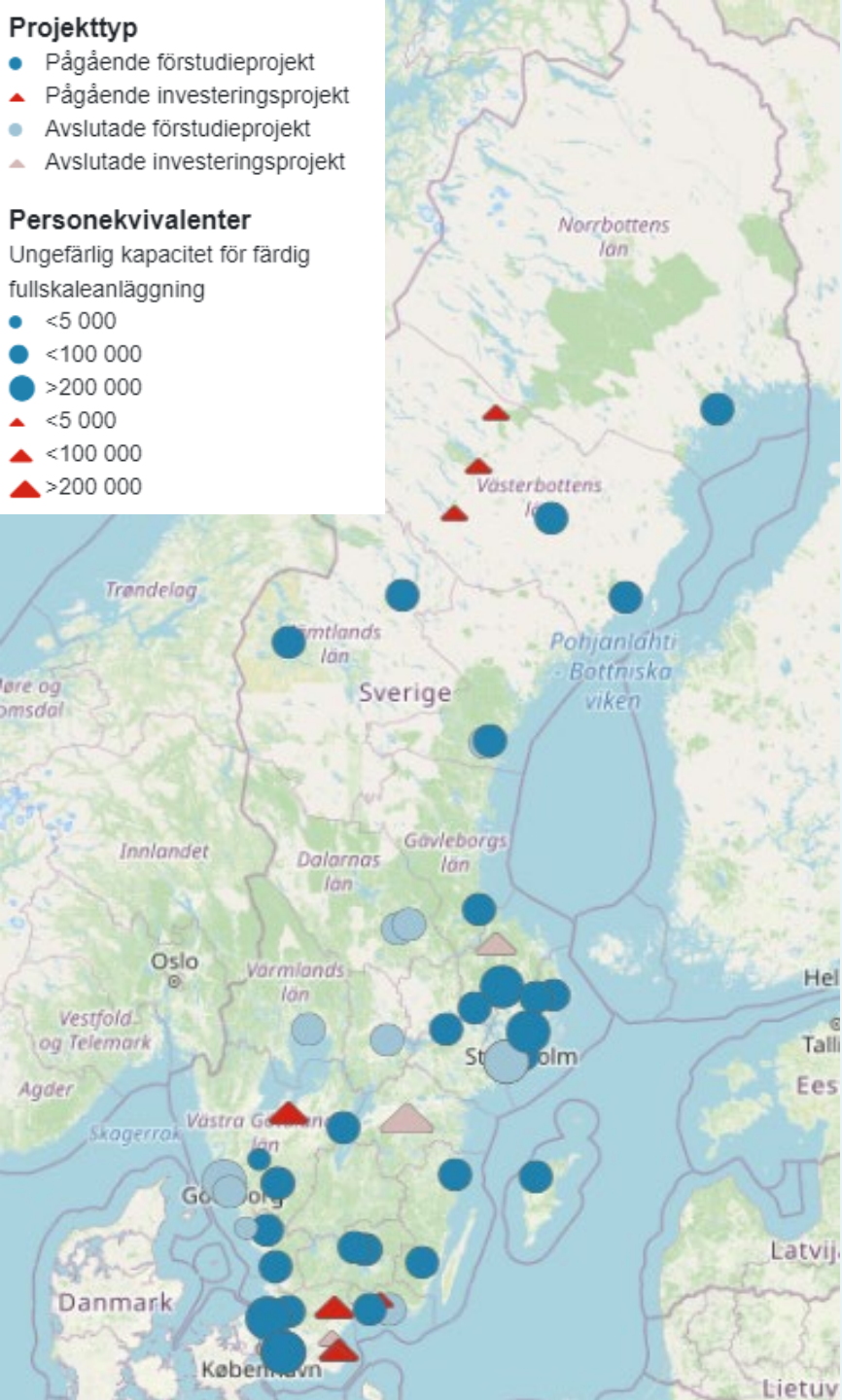
Beställargrupp för minskade utsläpp av läkemedelsrester, mikroplaster och andra föroreningar via avloppsreningsverk

Klara Westling

2022-03-31

Presentation på VA-mässan

Svenskt Vatten

Bakgrund

- Naturvårdsverket har i uppdrag att fördela bidrag till åtgärder som förbättrar vattenmiljön (2018-2023)
 - Inkluderar bidrag till investeringar för läkemedelsrening vid avloppsreningsverk
 - Omfattar 170 miljoner SEK.
- Bidrag har kunnat sökas för förstudie- respektive investeringsprojekt.
- De flesta projekt i kartan till vänster är finansierade av Naturvårdsverket, men inte alla.
- [Här hittar ni mer information om Naturvårdsverkets uppdrag.](#)
 - **Utlysning för 2022 nu stängd!** Senaste ansökningsdag var 11 mars 2022. Besked ges innan sommaren.
 - Endast förstudier beviljas i denna (ev. sista) utlysning.

Beställargrupp för minskade utsläpp av läkemedelsrester, mikroplaster och andra föroreningar via avloppsreningsverk

Redovisning 2021

Vad är beställargruppen?

- Drivs av Svenskt Vatten sedan 2018. Finansieras av Naturvårdsverket.
- Ca 30 medlemmar (VA-organisationer med intresse av läkemedelsrening).
- Seminarier, workshops, nyhetsutskick, uppdrag.
- [Här hittar ni mer information om beställargruppens arbete](#)
- **Alla VA-organisationer är välkomna att bli medlemmar i beställargruppen!**

Syfte med beställargruppen

Beställargruppen ska underlätta införandet av avancerad rening på svenska avloppsreningsverk.

- Beställargruppen ska utgöra ett stöd för reningsverken så att dessa kan handla upp robusta processlösningar som ger en kostnads- och resurseffektiv rening.
 - Producera underlag såsom kriterier för reningskrav, teknisk prestanda och modeller för utvärdering av kostnader.
- Beställargruppen ska också verka för samverkan och kunskapsutbyte mellan de reningsverk som erhåller stöd från Naturvårdsverket för införande av läkemedelsrening.
- Beställargruppen ska även aktivt sprida erfarenheterna och resultaten av de ovanstående punkterna till anläggningsägare som inte är medlemmar i beställargruppen. - våra seminarier är normalt öppna för alla!

Beställargrupp för minskade utsläpp av läkemedelsrester, mikroplaster och andra föroreningar via avloppsreningsverk

Naturvårdsverket beviljade i december 2021 Svenskt Vattens ansökan om en fjärde omgång medel för att fortsätta arbetet med Beställargrupp läkemedel.

Nu är Naturvårdsverkets utlysning för bidrag till projekt inom läkemedelsrening åter öppen (2022 års utlysning)!

Naturvårdsverket har nu öppnat upp årets utlysning för bidrag till projekt som syftar till att minska mängden utsläppta läkemedelsrester till vattenmiljön. En skillnad i

Beställargruppens årliga slutrapporter

Redovisning av de aktiviteter som genomförts år för år inom ramen för denna beställargrupp.

Nyheter från beställargruppen

2022-02-22 Glädjande besked från Mark- och miljööverdomstolen – nu kan reningsverket börja byggas

2022-02-22 Pharmaceutical pollution of the world's rivers

2022-01-24 Naturvårdsverkets utlysning för bidrag till projekt inom läkemedelsrening åter öppen

2022-01-14 Slutrapport för 2021 års arbete nu publicerad (PDF)

2021-11-17 Material från webinarium

2021-07-15 68 miljoner delas ut för rening av läkemedelsrester

Uppdrag utförda inom beställargruppen

- Pågående 2022:
 - Kunskapssammanställning reningsverk som källa till spridning av mikroplast
 - Uppföljning av projekt finansierade av Naturvårdsverket - vad händer sen?
- 2021: Vad kostar det att installera och drifva läkemedelsrening?
- 2020: Framtagande av förfrågningsunderlag upphandling av läkemedelsreningsprocesserna aktivt kol respektive ozonering
- 2018-2019: Sammanställning av kunskapsläget kring avancerad rening och mikroplast

Hur långt har vi kommit under dessa år?

- Nu vet vi vilka tekniker som fungerar (utan att utesluta fortsatt teknikutveckling, och vi vet såklart inte allt)
 - Hur man driftar dem
 - Vilka ämnen de renar och till vilken grad
 - Hur mycket det kommer att kosta både i investering och drift

Men vi saknar fortsatt kännedom om vilka krav på läkemedelsresning som kan bli aktuella i Sverige

- Summerat krav eller krav för vissa specifika ämnen?
- Samma krav för alla eller striktare krav för de med känsliga recipienter?
- Samma krav för alla eller striktare krav för större anläggningar?

Vad tycker Svenskt Vatten?

- Läkare bör, när det är medicinskt möjligt och patientsäkert, avstå från att förskriva läkemedel som Havs- och vattenmyndigheten betraktar som särskilt förorenande ämnen, SFÄ; östradiol, etinylöstradiol, ciprofloxacin och diklofenak.
- Reningsverk för >2000 pe som byggs eller byggs om bör alltid lämna utrymme i anläggningen för införande av läkemedelsrening.
- Reningsverken bör undersöka om och hur de egna utsläppen av organiska ämnen och läkemedel påverkar miljön och miljö kvalitetsnormerna för recipienten.

Vad tycker Svenskt Vatten?

- Beroende på vilket behov av rening som identifierats i recipienten bör den teknik som bäst svarar mot behovet implementeras.
- Aktivt uppströmsarbete för att minska mängden läkemedel och/eller andra organiska ämnen i inkommande vatten till reningsverken bör ej medföra negativa effekter för uppfyllelse av reningsverkens villkor. Minskade halter i inkommande vatten kan exempelvis leda till minskad reduktionsgrad i reningsverket, procentuellt sett, trots att totalt utsläppta mängder är desamma eller minskat. Utsläppsvillkor kopplat mot läkemedelsrening bör därför sättas som mängd- eller haltvillkor istället för som reduktionsgrad.

The background is a monochromatic teal color with a textured, wavy pattern that resembles water ripples or brushstrokes. The text is centered and rendered in a white, serif font.

Svenskt Vatten

Vad tycker Svenskt Vatten (EU/Internationellt)?

- EU bör införa ett utvidgat producentansvar (Extended Producer Responsibility, EPR), för att kunna finansiera rening av läkemedelsrester i kommunala reningsverk.
- Sverige ska verka för att EU gör det möjligt för medlemsstaterna att besluta om att miljöfarliga läkemedel inte ska få säljas receptfritt.
- EU:s avloppsvattendirektiv bör inte inkludera krav på läkemedelsrening men bör möjliggöra för framtida krav (utan att direktivet behöver revideras på nytt).